

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.VI.21.487/2007/5.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Sarkadi Julianna ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Maschefszy Etele ügyvéd által képviselt alperes ellen 1 445 757 forint megfizetése iránt a Gödöllői Városi Bíróságnál 12.P.21.566/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 2.Pf.21.346/2007/5. számú ítéletével befejezett perében - melybe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében - beavatkozott a dr. Fábry György ügyvéd által képviselt beavatkozó, az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2007. évi október hó 30. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a Gödöllői Városi Bíróság 12.P.21 566/2005/35. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100 000 (egyszázezer) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá felhívásra az államnak 173 400 (egyszázhetvenháromezer-négyszáz) forint fellebbezési és felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s :

2004. október 31-én S. T. Gy. felől B. irányába haladt az M3-as autópályán a H. Bt. tulajdonát képező Alfa Romeo 146 2,0 típusú személygépkocsival 120-130 km/h sebességgel. 22 óra 35 perc körüli időben a 38.650 km szelvénynél a belső sávban 5-6 vaddisznóból álló kondának ütközött, majd a belső szalagkorlátnak csapódott.

A baleset következtében a gépkocsi megsérült, totálkárossá vált; 1 440 900 forint kár keletkezett, valamint a gépkocsi helyszínről történő elszállítással kapcsolatban 53 750 forint költség merült fel.

Az M3-as autópálya perbeli szakasza az alperes vadászterületét szeli ketté. A baleset bekövetkezése után az Autópálya Rendőrség helyszíni szemlét tartott, az alperes pedig az elhullott vaddisznó tetemeket elszállította. A későbbiekben az Autópálya Rendőrség a gépjármű vezetőjével szemben indított államigazgatási eljárást megszüntette azzal, hogy sem szabálysértési, sem büntetőeljárás kezdeményezését megalapozó adatok nem merültek fel.

A felperes a gépjármű tulajdonosának Rapid autócasco biztosítási szerződés alapján 2005. január 26-án 1 278 695 forintot, az A. B. Kft.-nek 2005. február 21-én 32 062 forintot, valamint a W. A. Kft.-nek 135 000 forintot, összesen 1 445 757 forintot fizetett ki.

A felperes keresetében a Ptk. 346. § (2) bekezdés és 558. § (1) bekezdés alapján az alperes kötelezését kérte az általa kiegyenlített 1 445 757 forint tőke és kamatainak a megfizetésére.

A perbe a felperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott a beavatkozó, aki a felperes keresetének történő helytadást kért.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes keresetének jogalapját és összepszerűségét is vitatta. Álláspontja szerint a baleset bekövetkezése az alperesnek nem róható fel, az alperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A baleset idején az alperes vadászatot nem folytatott és sózóval, etetővel, szóróval, mesterséges itatóval és dagonyával sem szoktatta a vadat az autópálya közelébe. Az alperes a beavatkozóval kezdeményezte megfelelő vadvédelmi berendezések létesítését, vadveszélyt jelző táblák kihelyezését. A beavatkozó által létesített kerítés nem volt megfelelő, ezzel felróható magatartást tanúsított, melynek következtében a vadkár megtérítésére kizárólag ő kötelezhető. A kár a beavatkozó jogellenes, felróható magatartására vezethető vissza, azzal ok-okozati összefüggésben keletkezett. Az alperes a vadveszélyt jelző táblákat a beavatkozó utasítására távolította el, a védelmi kerítést érintő karbantartási kötelezettségét a beavatkozó elmulasztotta, így a kerítés alkalmatlan volt funkciója betöltésére. A vadak így juthattak fel az autópályára. Hivatkozott arra is, hogy a Legfelsőbb Bíróság törvényellenesen ítélt, amikor különbséget tett a gyorsforgalmi út és a közút között megállapítva, hogy a vad gyorsforgalmi úton történő megjelenése a vadászatra jogosult működése körében bekövetkezett rendellenességnek minősül. Hivatkozott arra is, hogy a gépjárművezető magatartásának vétlensége sem egyértelműen bizonyított.

Az elsőfokú bíróság ítéletében arra kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 1 445 757 forintot,

valamint ezen összeg kamatait. Álláspontja szerint a baleset a károsodott gépjármű és az alperes fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében keletkezett, így egymás közötti viszonyukban a felelősség általános szabályait kell alkalmazni. Olyan adat azonban nem merült fel, amelyből kétséget kizáróan arra lehetne következtetni, hogy a kár a gépjármű üzembentartójának vagy az alperesnek a vétkes magatartásával okozati összefüggésben következett volna be. Az alperes nem bizonyította, hogy a gépkocsi vezetője vétkes magatartást tanúsított. Az sem nyert bizonyítást, hogy az alperes a balesethez közeli területeken a baleset idején folytatott vadászatot, melynek során a leadott lövések zaja riasztotta meg a vadakat. Az alperes vétkes magatartása sem volt tehát megállapítható.

Olyan adat sem merült fel, melyből arra lehetne következtetni, hogy a gépjármű működése körében bekövetkező rendellenesség okozta volna a balesetet. Álláspontja szerint azonban a vad autópályán való megjelenése az alperes fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében bekövetkezett belső elháríthatatlan oknak, rendellenességnek minősül, ezért a felperes által a biztosítási szerződés alapján megtérített károkért az alperes tartozik helytállni.

A beavatkozó felelősségének vizsgálatát mellőzte, mert a perben nem alperesként vett részt.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy a periratokhoz csatolt fényképek és az egyéb perekből nyert hivatalos tudomása alapján megállapíthatóan a vadvédelmi kerítés nem volt a földbe leásva, visszahajtván, beágyazva, valamint a föld rátömörítése sem történt meg. A vadvédelmi kerítés feladatának ellátására alkalmatlan volt. Az autópálya kezelőjén kívül másnak, így az alperesnek sincs jogszabályi felhatalmazása arra, hogy a közút megrongálódását kijavítsa, a vészhelyzetet elhárítsa, a vadvédelmi kerítés megfelelő állapotát biztosítsa. Abban az esetben, ha a felperesi beavatkozó a vadvédelmi kerítés megfelelő állapotáról gondoskodott volna, akkor a technika jelenlegi fejlettségi színvonala mellett a vad az autópályára nem juthatott volna fel. Az pedig, hogy a vad a vadvédelmi berendezés hiányossága miatt feljut az autópályára, majd onnan nem tud lejutni, nem kapcsolható össze az alperes működésével. Az alperes a vadvédelmi kerítés állapotáért helytállási kötelezettséggel nem tartozik, az autópályán kezelői tevékenység ellátására nem jogosult. A kerítés hibáit az alperes a felperesi beavatkozó felé több alkalommal jelezte, ezért a felperessel szemben fennálló jogviszonyban sem állapítható meg rendellenesség az alperes terhére.

Az Alkotmánybíróságnak a 34/2003. (VI.19.) számú határozatából azt a következtetést vonta le, hogy sem a jogalkotó, sem a jogalkalmazó kötelezően nem határozhat meg olyan tényállást, amely automatikusan, az egyéb körülmények vizsgálata és mérlegelése nélkül rendellenességnek lenne minősíthető. Az alperesnek a vad ösztön vezérelt mozgására nem lehet befolyása, ezért az alperes helytállási kötelezettsége a perbeli konkrét körülmények mellett nem áll fenn, figyelemmel arra is, hogy az objektív felelősség alperesre történő telepítése kizárólag a reparációt szolgálja, de alkalmatlan annak a privilegizált célnak az elérésére, hogy a gyorsforgalmi utakon biztosítsa a fokozott sebesség melletti biztonságos közlekedést, az emberi élet és a relatíve nagy értékű ingóságok védelmét.

A jogerős ítélet ellen - annak megváltoztatása és az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályában való fenntartása érdekében - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Ebben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást minden részletre kiterjedően megfelelően feltárta, a bizonyítékokat okszerűen és ellentmondásmentesen értékelte, a jogszabályoknak és a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatának megfelelő döntést hozott. Az ezzel ellentétes másodfokú ítéletet megalapozatlan és jogszabálysértő.

Álláspontja szerint a vaddisznó csordának az autópályán való hirtelen felbukkanását a vadászatra jogosult fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében bekövetkezett belső elháríthatatlan oknak, rendellenességnek kell tekinteni. Ez az alperes felelősségét megalapozza különös figyelemmel arra, hogy a becsatolt vadászati napló szerint az autópályával közvetlenül érintkező két szektorban a perbeli időszakban egyéni vadászat volt, mely menekülésre készíthette a vadakat.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a tárgyaláson kézbesített teljesen más felek között folyamatban volt peres ügyben keletkezett, a vadvédelmi kerítés állapotára vonatkozó vadászati szakvéleményt a peranyag részévé tett. A másodfokú bíróság az autópálya kezelő magatartását vizsgálta és erről mondott véleményt, holott a felperes ilyen irányú keresetet nem is terjesztett elő.

Az alperes ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Hivatkozott arra, hogy a beírókönyv szerinti három vadász aznap éjjel lövést nem adott le. A vadak emiatt és más körülmények miatt sem kényszerültek a felperes által hivatkozott menekülésre.

Az alperes eleget tett a tőle elvárható kármegelőzési és tájékoztatási kötelezettségének, a kerítés állapotáért azonban az alperes nem állhat helyt. A perbeli bizonyítékok pedig az autópálya kezelő felelősségét teszik megállapíthatóvá. Ezen felelősség

megállapítása szolgálná egyébként a másodfokú bíróság által említett célok elérését, az emberi élet védelmét. Utalt arra is, hogy sem a jogalkotó, sem a jogalkalmazó nem határozhat meg kötelezően olyan tényállást, melyet automatikusan az egyéb körülmények vizsgálata és mérlegelése nélkül rendellenességnek lehetne minősíteni.

A felülvizsgálati kérelem alapos, mert a jogerős ítélet jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság helytelenül járt el akkor, amikor a perbeli baleset bekövetkeztében a felperesi beavatkozó felelősségét vizsgálta és a keresetet lényegében azért utasította el, mert álláspontja szerint a beavatkozó nem gondoskodott a vadvédelmi kerítés megfelelő állapotáról és a kár ezzel okozati összefüggésben keletkezett. A felperes a beavatkozó ellen keresetet nem terjesztett elő, ezért a bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett (Pp. 215. §), amikor a beavatkozó magatartásával kapcsolatos tényállást állapított meg és abból jogi következtetéseket is levont.

A felperes kereseti kérelme folytán a perben azt kellett elbírálni, hogy az alperes kártérítési felelőssége a perbeli balesetért a felperessel szemben fennáll-e.

E vonatkozásban pedig az elsőfokú bíróság hozott helytálló döntést. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény (Vtv.) 75. §-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint a vadászatra jogosult a Polgári törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységére vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni a károsultnak a vad által a mezőgazdaságon és erdőgazdaságon kívül másnak okozott kárt. A perbeli esetben a kárt több személy fokozott veszéllyel járó tevékenységével közösen okozta, ezért a felperes keresetének elbírálása során a Ptk. 346. §-ába foglalt rendelkezések az irányadók. A perben nem volt vitás, hogy a baleset bekövetkezése sem a felperesnek, sem az alperesnek nem volt felróható. Felróhatóság hiányában a Ptk. 346. §-ának (2) bekezdésében foglaltak szerint azt kellett vizsgálni, hogy a kár egyikük fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében bekövetkezett rendellenességre vezethető-e vissza.

A Legfelsőbb Bíróság a Vtv. hatálybalépését követően meghozott döntéseiben már több alkalommal kifejtette, hogy a vadászatra jogosult saját működése körében bekövetkezett belső elháríthatatlan oknak, rendellenességnek minősül az a körülmény, ha a vadak az autópályán megjelennek (Legfelsőbb Bíróság Határozatainak Hivatalos Gyűjteménye 2000/1. 197. számú döntés, BH.2005/6. 212. döntés).

A felperes és az alperes jogviszonyában tehát a Ptk. 346. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint az alperes felelőssége állapítható meg. Miután a beavatkozóval szemben a felperes keresetet nem terjesztett elő, az a perben nem volt vizsgálható, hogy a vadvédelmi berendezés milyen állapotban volt, a beavatkozó ezzel kapcsolatban tanúsított-e felróható magatartást. A felek viszonyában kizárólag annak volt jelentősége, hogy a vadak az autópályán megjelentek, ez pedig az alperes működése körében bekövetkezett rendellenességnek minősül. Az a körülmény, hogy erre miért kerülhetett sor, a felek jogviszonyában nem volt vizsgálható és az alperes felperessel szembeni felelőssége szempontjából ennek jelentősége sincs.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdésében foglaltak alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelen volt, a felperes felülvizsgálati kérelme pedig sikerre vezetett, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés alapján az alperest kötelezte a felperes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségének a megtérítésére.

Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a fellebbezési és a felülvizsgálati illeték megtérítésére az állam javára.

Budapest, 2007. október 30.

Dr. Baranyai János sk. a tanács elnöke, dr. Kollár Márta sk. előadó bíró, dr. Róth Pálné sk. bíró.

A kiadmány hitelül:

bíróági írnok